

Emelie Gylleffjord
Rättsenheten

Datum: 2023-10-20
Dnr: 3.4.1-2023-050835

Yttrande över betänkandet SOU 2023:16 Staten och betalningarna (Dnr Fi2023/01259)

Läkemedelsverket vill framföra följande synpunkter avseende förslaget om att den som har tillstånd att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument vid fysiska försäljningsställen ska ta emot betalning med fysiska betalningsmedel utgivna av Riksbanken (lagliga betalningsmedel) för läkemedel och varor som omfattas av lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

Läkemedelsverket ser positivt på förslaget, men anser att det bör förtydligas vad kravet att ta emot betalning med fysiska betalningsmedel avses omfatta. Läkemedelsverket noterar att förslaget rubriceras "Läkemedel som omfattas av högkostnadsskyddet ska kunna betalas med sedlar och mynt". Enligt utredningens mening bör det, med hänvisning till att beloppet som en enskild kan komma att betala för inköp av läkemedel och andra varor som omfattas av högkostnadsskyddet är förhållandevis lågt, inte införas någon beloppsgräns för skyldigheten att acceptera betalning med sedlar och mynt. Läkemedelsverket anser att det är otydligt om avsikten är att det föreslagna kravet endast ska avse läkemedel som omfattas av lagen om läkemedelsförmåner eller om det ska avse samtliga förordnade läkemedel. I betänkandet hänvisas till tillhandahållandeskyldigheten i 2 kap. 6 § 3 lagen (2009:366) om handel med läkemedel. Öppenvårdsapotekens tillhandahållandeskyldighet avser dels alla förordnade läkemedel, dels sådana förordnade varor som omfattas av lagen om läkemedelsförmåner m.m. Tillhandahållandeskyldigheten enligt 2 kap. 6 § 3 lagen om handel med läkemedel omfattar således även förordnade läkemedel som inte omfattas av förmånslagstiftningen.

Mot bakgrund av vikten av att konsumenterna kan inhandla sina förskrivna läkemedel även vid svårigheter att betala på annat sätt än med sedlar och mynt anser Läkemedelsverket att det föreslagna kravet bör motsvara den tillhandahållandeskyldighet som åligger öppenvårdsapoteken. Detta för att kravet på att ta emot kontanter även bör omfatta merkostnader när patienter motsätter sig utbyte av läkemedel, förskrivna läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånerna samt läkemedel för djur. Läkemedelsverket anser därtill att det av beredskapsskäl bör övervägas om kravet på att acceptera betalning med kontanter även ska omfatta receptfria läkemedel. Dessa kan vara viktiga för egenvård och det kan därför vara av vikt att även receptfria läkemedel kan betalas med sedlar och mynt i händelse av en fredstida krissituation eller vid höjd beredskap.

Läkemedelsverket noterar att det i den föreslagna författningskommentaren till förslaget till lag om ändring i lagen om handel med läkemedel anges att tillståndshavare som endast bedriver försäljning av läkemedel och varor genom e-handel inte omfattas av bestämmelsen. Läkemedelsverket anser att en sådan differentiering inte bör göras. I gällande lagstiftning görs

ingen skillnad i kravställningen för bedrivande av öppenvårdsapoteksverksamhet med grund i hur tillståndshavaren väljer att bedriva verksamheten, dvs. mellan e-handel och försäljning i fysisk butik, utan samtliga krav i lagen om handel med läkemedel gäller för den som har tillstånd att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument. Läkemedelsverket förordar att det inte görs någon ändring i detta avseende.

I författningsförslaget anges att skyldigheten att ta emot betalning med fysiska betalningsmedel gäller vid fysiska försäljningsställen. Läkemedelsverket anser att det bör tydliggöras vad som avses med fysiska försäljningsställen, vilket är ett nytt begrepp kopplat till ett krav, alternativt att den föreslagna begränsningen utformas på annat sätt än det som föreslås i betänkandet och att det förtydligas under vilka omständigheter kravet inte ska gälla.

Läkemedelsverket har i övrigt inga synpunkter på förslagen i betänkandet.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Joakim Brandberg efter föredragning av verksjuristen Emelie Gyllefjord. I den slutliga handläggningen har även läkemedelsinspektören Gustav Sjöstrand deltagit.

På Läkemedelsverkets vägnar

Joakim Brandberg

Emelie Gyllefjord

Detta beslut har hanterats digitalt och är därför inte undertecknat

Kopia till: registrator, Joakim Brandberg, Gustav Sjöstrand, Jennie Agardh